

Stanovisko hlavnej kontrolórky mesta Spišská Belá k návrhu rozpočtu na rok 2022 s výhľadom na roky 2023 - 2024

V súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám na rokovanie mestského zastupiteľstva odborné stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu Programového rozpočtu mesta Spišská Belá na rok 2022 s výhľadom na roky 2023 – 2024 (ďalej len „návrh rozpočtu mesta“).

Stanovisko som vypracovala na základe návrhu rozpočtu mesta, ktoré mi dňa 13. 12. 2021 predložil ekonomický odbor. Rozpočet bol spracovaný podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie a na základe návrhu rozpočtu výdavkov aj v programovom členení. Stanovisko posudzuje súlad návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, so zásadami na zostavenie rozpočtu, identifikuje riziká a rezervy plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov a tiež hodnotí hospodárnosť a efektívnosť vynaloženia rozpočtovaných finančných prostriedkov.

1. Zákonnosť a metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu mesta je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi:

- so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“).
- s nariadením vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov

Návrh programového rozpočtu mesta je v súlade s ustanovením § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z., obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu v 15 programoch. Rozpracovanie návrhu rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov zvyšuje informačnú hodnotu návrhu s možnosťou prezentovať ciele, monitorovať a hodnotiť ich dosahovanie. Je zostavený podľa Metodického pokynu MF SR č. 5238/2004-42 v znení dodatkov na usmernenie programového rozpočtovania.

Návrh rozpočtu zohľadňuje príslušné ustanovenia:

- zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov
- zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu na rok 2022 je zostavený v súlade s ustanovením Čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, nakoľko predložený návrh rozpočtu obsahuje rozpočet na tri rozpočtové roky, súčasťou návrhu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za prechádzajúce dva rozpočtové roky. Pri zostavenom rozpočte je zohľadnená prognóza ministerstva financií o vývoji daňových a odvodových príjmov.

Predložený návrh rozpočtu mesta vychádza a je spracovaný v súlade s prijatými všeobecne záväznými nariadeniami mesta, ktoré sú platné pre rok 2022.

Mesto v časti očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka vychádzal z údajov schválenej poslednej zmeny rozpočtu na zasadnutí mestského zastupiteľstva zo dňa 16. 12. 2021. Návrh rozpočtu je spracovaný v zmysle opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia, organizačná a ekonomická klasifikácia.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh rozpočtu mesta bol dňa 30. 11. 2021 zverejnený na úradnej tabuli a webovom sídle mesta (www.spisskabela.sk). Týmto bola splnená povinnosť uložená v § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred rokovaním mestského zastupiteľstva zverejnený najmenej 15 dní, aby mohli byť aj zo strany verejnosti uplatnené pripomienky.

3. Stručná charakteristika návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu mesta je zostavený ako vyrovnaný, po schválení mestským zastupiteľstvom bude záväzný pre rok 2022. Rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú podľa § 9 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. orientačné. Ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch. Rozpočet obsahuje celkové príjmy vo výške 7 731 116,- eur a v rovnakej výške aj celkové výdavky. Návrh rozpočtu mesta na rok 2022 je spracovaný v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z.. Vnútorne je členený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet, finančné operácie:

a) bežný rozpočet, t. j. bežné príjmy a bežné výdavky,	
bežné príjmy	7 283 785 eur
bežné výdavky	6 943 365 eur
prebytok	+ 340 420 eur
b) kapitálový rozpočet, t. j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,	
kapitálové príjmy	261 353 eur
kapitálové výdavky	395 896 eur
schodok	- 134 543 eur
Spolu prebytok rozpočtu	+ 205 877 eur
c) finančné operácie	
finančné operácie príjmové	185 978 eur
finančné operácie výdavkové	391 855 eur
schodok	- 205 877 eur

Z toho bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške 340 420,- eur, kapitálový rozpočet ako schodkový vo výške 134 543,- eur a finančné operácie so schodkom vo výške 205 877,- eur. Mesto Spišská Belá týmto splňa zákonom stanovenú povinnosť vytvoriť vyrovnaný rozpočet v zmysle § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z..

Mesto rozpočtuje nižšie bežné príjmy, ako sú výdavky, čím predpokladá vytvoriť základ

pre finančné zdroje na krytie kapitálových výdavkov, Prípadné ďalšie kapitálové príjmy budú zapojené do rozpočtu mesta na základe schválených projektov a zmlúv o pridelených nenávratných finančných prostriedkov a na základe uznesení MsZ o zmene rozpočtu mesta.

Viacročný rozpočet na roky 2023 – 2024 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet mesta na rok 2022.

Rozpočet príjmov mesta na rok 2022 počíta s celkovými príjmami vo výške 7 731 116,- eur, čo je v porovnaní s minuloročným schváleným rozpočtom menej o 229 421,- eur.

Bežné príjmy - táto časť rozpočtu je zostavená na základe očakávaných daňových, nedaňových príjmov a transferov. Pozitívna prognóza naplnenia dane z príjmov v štátnom rozpočte, ktorá je najväčšou časťou príjmov mesta, sa prejavila v očakávanom náraste daňových príjmov oproti roku 2021. Pri daniach, ktoré spravuje mesto, je zohľadnené prijatie nového VZN, ktoré zvyšuje miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. V tejto oblasti príjmov sú veľké rezervy, tu je nevyhnutné prijať opatrenia a rozhodnutia kvôli splateniu existujúcich nedoplatkov a zastaveniu ich narastania. Mesto bude meniť platenie za zber odpadov podľa odváženého množstva, v prechodnom období je žiadúce vysporiadať staré nedoplatky. Financovanie preneseného výkonu štátnej správy (matrika, školstvo, register obyvateľstva, stavebný úrad, školstvo) bude zo ŠR prostredníctvom transferov.

Kapitálové príjmy – časť týchto príjmov vo výške 45 000,- eur je rozpočtovaná z plánovaného predaja pozemkov, ďalších 80 % príjmov je plánovaných z dotácií zo ŠR, NFP a pod. na rôzne účely (na rekonštrukciu cyklomosta, atletickú dráhu, komunitnú záhradu, hokejbalovú halu) v celkovej výške 261 353,- eur.

Príjmové operácie finančné – rozpočet tu počíta hlavne s prostriedkami z rezervného fondu vo výške 158 028 eur a s nevyčerpanými prostriedkami na detské ihrisko na Družstevnej ulici.

Rozpočet výdavkov mesta na rok 2022 je v rovnakej výške ako príjmy – 7 731 116,- eur.

Bežné výdavky – rozpočet je zostavený tak, aby zabezpečil financovanie výdavkov na výkon samosprávnych pôsobností mesta podľa osobitných predpisov, na výkon funkcií prenesenej štátnej správy a rozpočtových organizácií a pod. Žiadúcu vyššiu efektivitu a hospodárnosť vynakladania rozpočtovaných mzdových nákladov môže priniesť prehodnotenie a vytvorenie účelnejšej a hospodárnejšej organizácie práce a pozícií na úrade a možné je aj prehodnotenie využívanie nových zdrojov financovania. V rozpočte mesta sú vyčlenené prostriedky aj na kultúru a šport vo väčšom rozsahu ako posledné dva roky. Najvýznamnejší je rast bežných výdavkov oproti rozpočtu roku 2021 v programe 13 - Sociálne služby – opatrovateľská služba o 35 tis. eur, v ZOS o 43 tis. eur a hlavne projekt Spolu Bližšie + 192 tis. eur, ktorý je financovaný z fondov. V návrhu rozpočtu sú vyčlenené finančné prostriedky aj na poskytnutie dotácií a na participatívny rozpočet. Je potrebné monitorovať vývoj situácie v súvislosti s naplnením skládky odpadov, lebo rozpočtované náklady na odpadové hospodárstvo sa môžu ukázať ako nedostatočné.

Kapitálové výdavky – rozpočtujú sa akcie z dotačných prostriedkov EÚ, ŠR – oprava mosta na cyklistickom chodníku, dokončenie atletickej dráhy pri ZŠ J. M. Petzvala, vybudovanie komunitnej záhrady, detského ihriska Družstevná a dobudovanie infraštruktúry hokejbalovej haly, z vlastných prostriedkov výstavba komunikácie na Športovej ulici.

Výdavkové finančné operácie – sú rozpočtované na všetky splátky úverov, ktoré budú splatné v roku 2022. V zmysle uzatvorených úverových zmlúv ide o tieto úvery – 79 tis. eur na investičné projekty EÚ, 134 tis. eur zo ŠFRB, 79 tis. eur na futbalový štadión a 100 tis. na investičné akcie mesta.

V súlade s princípom transparentnosti a z dôvodu, že mesto má zachovávať majetok v nezmenenej výške, je vhodné uvádzať aj návrh plánov výsledkov hospodárenia obchodných spoločností, ktorých vlastníkom je mesto z dôvodu, že hospodária s verejným majetkom, podliehajú verejnej kontrole. V rozpočte je započítané len nájomné z prenajatého majetku. Zriadenie obchodných spoločností má byť v konečnom dôsledku prínosom pre mesto. V súvislosti s uvedeným a s plánovanou výstavbou ďalšej kazety na ukladanie odpadu je nevyhnutné zmluvne doriešiť vzťah medzi mestom a Mestským podnikom Spišská Belá s. r. o., ktorý môže mať vplyv na rozpočet mesta.

Rozpočty jednotlivých škôl a školských zariadení sú prostredníctvom prijatých transferov zo štátneho rozpočtu priamo napojené na rozpočet mesta. Prostredníctvom programu 8 – Vzdelávanie - dochádza k presunu finančných prostriedkov na jednotlivé školy na základe ročne ustanovenej výšky platieb podľa VZN mesta. V roku 2022 sa počíta len s bežnými výdavkami vo výške 3 937 912 eur.

Zhrnutie

Návrh Programového rozpočtu mesta Spišská Belá na rok 2022 s výhľadom na roky 2023 – 2024 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a je v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami mesta Spišská Belá platnými v roku 2022. Návrh rozpočtu je spracovaný zodpovedne, bez významných rizík, v požadovanej štruktúre a dostatočnom rozsahu.

Návrh programového rozpočtu posilňuje zodpovednosť za nakladanie s verejnými zdrojmi. Zvýšenú pozornosť je potrebné venovať systematickému hodnoteniu úspešnosti plnenia ukazovateľov, ale aj ich skladbe, zostaveniu a nakoniec aj výsledkov. Pri dodržiavaní rozpočtu musíme hľadať čo najvyššiu hodnotu za vynaložené verejné prostriedky, ktoré ušetria, alebo prinesú ďalšie finančné zdroje z činnosti mesta, obchodných spoločností, ale aj škôl a školských zariadení.

Pri dodržiavaní programového rozpočtu musí byť zabezpečená rozpočtová disciplína zo strany všetkých zainteresovaných subjektov, ktoré sú zapojené do rozpočtového procesu.

Na základe všetkých uvedených skutočností odporúčam poslancom Mestského zastupiteľstva v Spišskej Belej predložený materiál Programový rozpočet mesta Spišská Belá na rok 2022 s výhľadom na roky 2023 – 2024 schváliť.

Spišská Belá, 13. 12. 2021

Ing. Slávka Tomalová – hlavná kontrolórka